

klena drobnarija in druga enaka roba, in tako obložen dirja sem dirja tje, od sani do sani. Kriči po ruski, nekoliko po čukski, po jakutski ali pa v mešanici vseh treh jezikov, ter ponuja svojo robo. Videti je treba kako vreščé, kako se porivajo in odrivajo. Marsikaterga porinejo v sneg, petdeset, sedemdeset tekmecev se podí čez njega, ali kaj se on zmeni. Če zgubi kapo ali rokavico, nič ne dé, pobere se, ter gologlav ali brez rokavice dirja naprej, da-si je mraza do 30°. Vse drugače kot Rusi vedejo se Čukči. Mirno in resnobno stojé okrog svojih saní. Samo kedaj pa kedaj žugne ta ali oni par besed zgovornemu Rusu, in če se pogodita, tedaj hladnokrvno porine svojo robo Rusu, in pograbi njegovo v zamenjo. Spomina vredno je pripomniti, da Čukči robe ne pokladajo na tehtnico, samo v roke jo vzamejo, par potov potehtajo in navadno dovelj dobro pogodé, ali ima vreča pogojeno težo ali je nima. To zamenjavanje traje po tri dni; v tem času je vsa roba razpečana, in se ceni povprek na 200.000 rubljev, se vé da, po tamošnjih cenah, in potem se vrne vsak na svoj dom.

Čukči so še malo poznat narod. Oni so med vsemi stanovniki severne Azije najčisteje ohranili svojo narodnost. Miroljubni so zategadelj, ker čutijo, da nič ne premorejo proti drugim. Kočujejo po strupeno mrzlih pustarah sibirskih. Severni jelen jih oskrbuje skoro z vsemi za življenje neobhodnimi potrebščinami. Dolgo se niso mogli Čukči z Rusi spoprijazniti, še le, ko so do dobrega izprevideli, da jim le-ti nič žalega nočejo, še le potem so začeli robo ž njimi zamenjavati. In sedaj še le so Čukči spoznali uporabo železnine in drugih izdelkov ruskih, ob enem se je polagoma okrhavala njihova robotost in divjost.

Večina Čukčev se je dala pokrstiti, ali živé še bolj poganski. Nimajo pravega zaumena o duhu kristijanstva. Za darove se dadó pokrstiti. Nekaj takega se je prigodilo tudi te dni z mladim Čukčem. Obljubili so mu več funtov tobaka, če se dá pokrstiti. Novospreobrnjenec je stal mirno in tudi dostojno pred zbranim občinstvom v kapeli. Ko sta mu kuma velela, naj stopi v kad, ki je služila mesto krstnega kamna, da ga po običaju ruske cerkve trikrat potopé, tedaj ni hotel s prvega, odmajeval je z glavo, ugovarjal mnogo, ali razumel ga ni nikdo. Po dolgem prigovarjanju tolmačevem se je vendar udal in srčno skočil v mrzlo vodo, ali tisti hip tudi je začel lezti iz kadi in tresoč se po vsem životu je kričal: „Kje je tobak? Dajte mi ga!“ Niso ga mogli pregovoriti, da bi še enkrat stopil v kad, da se krščevanje dovrši. Klepetaje z zobmi je dirjal okrog in kričal v enomer: „Je uže dovelj. Nečem ničesar več. Samo tobak mi dajte, tobak pravim!“ Slednjič je popustil vse zbrane vernike in zdirjal v svoj šotor, da se je ogrel. Pokrščeni Čukči so dosedaj le malo se navzeli duha kristijanskega, sprejeli so nekatere navade, katere jim niso prenadležne. Zato je pri njih še vedno v navadi mnogoženstvo, vzlasti premožniki imajo po več ženk, ki jih zamenjajo z novimi, kedar se jim poljubi, vendar stare zavržene uživajo vkljub temu še nekako spoštovanje. Tudi je pri Čukčih še v navadi nečloveški poganski običaj, da ubijajo pohabljenega deco pa stare ljudi, kateri ne morejo prestajati težavnega kočevanja. Pred več leti so ubili lastni sorodniki nekega jako čislanskega ali bolehnega poglavarja, in to na njegovo lastno zahtevanje, in pri vsem tem so bili celó te misli, da so storili zgolj svojo sveto dolžnost.

Mnogo vplivajo na Čukče še vedno „šamani“. Vsako pleme, skoro vsaka karavana ima po enega, tudi po več, in njegov izrek ima največo veljavo in moč v vseh važnih zadevah. Ti šamani se zamikujejo vsled svoje na vso moč razdražene domišljije. Oni nimajo, dejal bi,

nobenih pravih učnikov, niti pravega nauka razen nekoliko bajovitih sporočil. Vsak šaman dela sam zá-se; domišljija mu je goreča, živci razdražljivi, obdaje ga mračna priroda, rad se umika v samoto, veliko noči prečuje in se posti, pije razpaljive in opojljive pijače, veruje na duhove, vse to pa pripomore, da se mu na posled dozdeva, da res gleda duhove in prikazni, o katerih je toliko slišal v svojih mladih letih. Kedarkoli sem opazoval šamana v zamaknenju, vselej je napravil ná-me mračen vtis. Groza obhaja človeka, ko gleda krvave oči njegove in divji pogled, krčevito spačen obraz in po koncu stoječe lase; mraz spreletava človeka, kedar posluša hripav glas, ki se mu siloma izvija iz krčevito stisnjenih prs, pa votlo donenje čarodejnega njegovega bobna.

Leta 1814. se je zgodilo naslednje na sejmu ostrovojskem. Čukče je napadla kužna bolezen. ko so bili prišli na sejm, ter je pobrala prav hitro več ljudi in severnih jelenov. Šamani so zagovarjali kakor so vedeli in znali, ali ni izdalo nič. Naposled so izjavili, da morajo žrtvovati nekega odličnega poglavarja razsrjenim bogovom, poprej ne bode odleglo. Imenovali so pozneje tudi dotičnega poglavarja, a ljudstvo se je prestrašilo, ker prav njega je osobito ljubilo. Posvetovali so se možaki ter izrekli, da tega poglavarja ne dadó v žrtvo bogovem. Kužna bolezen je naprej kosila ljudi in živali, a šamani se niso dali pregovoriti in omečiti niti z grožnjami niti z darili, da bi besedo oporekli. Naposled je dotični poglavar sam se ponudil v žrtvo, samo da otme svoj ljud. A nikdo ni hotel ubiti ga. Poglavar je opominjal in prosil, naj ga žrtvujejo bogovom, da odvrnejo zleg, ali nikdo ga ni slušal. Začel je toraj prositi in rotiti svojega sina, naj on stori, česar drugi nočejo, a ker sin le ni hotel, tedaj je začel oče groziti mu, da ga prekolne, ako ne sluša. Na to še le se je sin udal in zabodel očeta v srce. Truplo je prepustil šamanom, naj naredé ž njim, kar hočejo.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Državni zbor ima prvo sejo dne 29. januarija ter mu je določen sledeči dnevni red:

1. Prvo branje po vladi predloženega načrta postave zadevajoč premembo postave z dne 20. junija l. 1872. drž. zak. št. 86 o preskrbovanji poduka v veronauku na javnih šolah in na učiteljskih in pa o stroških za to.

2. Prvo branje predlogov:

- a) Poslanca dr. Keil-a zadevajoč dolžnost države k plačilu samostojnih deželnih in občinskih naklad od železniškega obrta;
- b) predloga poslanca Kreuziga, dr. Kronawettera in dr. Luegerja zaradi dopolnitve prvega odstavka §. 74 postave z dne 27. aprila 1873. d. z. št. 66 o postopanju pri tožbah za male svote;
- c) predloga poslanca dr. viteza Wiedersperga in drugov, da se razveljavita odstavka 2. in 4. postave z novelo z dne 2. oktobra 1882. d. z. št. 153 spremenjenega §. 21. in 23. vojne postave z dne 5. decembra 1868.;
- d) predloga poslanca dr. Matuša o disciplinarnem postopanju s suplenti in pomočnimi učitelji srednjih šol;
- e) predloga poslanca Lienbacherja zaradi posojanja kapitalov varovancev;
- f) predloga posl. Lienbacherja zaradi dopolnitve postave o hišnem davku z dne 9. februarja 1882. d. z. št. 45.

— V 16. seji deželnega zbora se je obravnaval sledeči dnevni red:

1. Branje zapisnika o XV. deželno-zborni seji dne 19. januarja l. 1886.

2. Naznanila deželno-zbornega predsedstva.

3. Priloga 77. — Poročilo finančnega odseka o končno veljavni uredbi najnižje dopuščene priklade na neposrednje davke za zemljišno-odvezni zaklad (k prilogi 32.).

4. Priloga 76. — Poročilo finančnega odseka o proračunu zemljišno odveznega zaklada za leto 1886. (k prilogi 1.).

5. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada učiteljskih penzij (k prilogi 17/D.).

6. Ustna poročila finančnega odseka:

- o prošnji podobčine Suhorje gledé podpore za napravo mostú čez vodo Reko;
- o prošnji občine topliške na Dolenjskem gledé podpore za napravo vodotoka;
- o prošnji okrajno-cestnega odbora v Črnomlji za odpis dolga 7588 gold. 45 kr.;
- o prošnji okrajno-cestnega odbora v Radoljici, da bi se mu pregledalo predplačilo 5460 gld. iz deželnega zaklada;
- o prošnji okrajno-cestnega odbora v Kranjski gori za podporo vsled škode, ki jo je napravila povodenj;
- o prošnji občine Moravče gledé podpore za popravilo občinske ceste iz Moravč do Krašnje;
- o prošnji vasi Nadanjeselo za podporo pri zgradbi nove cestne zveze z reško državno cesto;
- o prošnji okrajno-cestnega odbora v Kočevji gledé podpore po 3000 gold. za leto 1885. in 1886. za cestne namene;
- o prošnji občine Loški potok gledé podpore za preložitvev okrajne ceste skozi vas Hrib.

7. Priloga 80. — Poročilo gospodarskega odseka o prošnjah občine Log, bralnega društva v Gorjah, šolskega vodstva na Dobrovi in o desetih družih po c. k. deželnem šolskem svetu predloženih prošnjah gledé podpore za napravo drevesnic, in o §. 8. marg. št. 16. letnega poročila gledé poduka v kmetijstvu na učiteljski.

8. Ustna poročila gospodarskega odseka:

- o prošnji komiteja za mostne in cestne zgradbe v Toplicah za odobrenje zgradbe ceste iz Gorenjega polja do Toplic iz deželnega zaklada;
- o prošnji županstva v Črnomlji za znižanje cene soli;
- o prošnji okrajno-cestnega odbora v Črnomlji za vzdrževanje okrajne ceste Kočevje-Črnomelj-Metlika in Črnomelj-Vinica iz deželnega zaklada;
- o poročilu deželnega odbora gledé podpore za zgradbo mostov na občinski cesti od Kneja do Karlovice (k prilogi 62.);
- o poročilu deželnega odbora gledé dovoljenja podpore za napravo občinske ceste iz Studenca na Golo (k prilogi 60.).

9. Upravnega odseka ustno poročilo o prošnji občine Št. Ožbolt za razdelitev te občine in ustanovljenja dveh novih občin.

10. Upravnega odseka ustno poročilo o prošnji nekaterih občin zatiškega sodnega okraja za to, da okrajno sodišče ostane v Zatičini.

11. Upravnega odbora ustno poročilo o prošnji nekaterih občin zatiškega sodnega okraja za določilo, da bi se vojaški nabor vršil tudi v Zatičini.

Izjemoma rešile so se pri tej seji razun prošnje cestnega odbora kranjskogorskega, katera še ni rešena v finančnem odseku, vse točke. Zanimiva bila je razprava pri točki 3. v odstotku priklade za zemljiško-od-

vezni zaklad, katerega je zbornica v nasprotji z vladino zahtevo znižala od 16% na 15%. Gospod deželni predsednik je sicer temeljito zastopal zahtevo vladino, da ostane pri 16%, kakor je bilo minulih 5 let; pa ugovori poročevalca dr. Mošeta in pa Luckmanna so tudi tako dokazovali, da dežela tudi s 15% po vsem spolni ono dolžnost, na katero je vezana po pogodbi med deželo in vlado, da je pričakovati, da bo vlada končno pritrčila temu sklepu.

Zanimiva je bila tudi razprava pri točki 7. o prilogi 80. gledé povzdige sadjereje (dotično poročilo gospodarskega odseka priobčimo na drugem mestu). Tretjemu predlogu ugovarjal je namreč poslanec Dežman očitno za to, ker za njim tiči „Schulvereinov“ apostelj Linhart s prav ničevimi ugovori, katere je temeljito zavrnil poročevalec dr. Poklukar in so se končno sprejeli vsi predlogi gospodarskega odseka.

Konečno pa je bila živahna razprava pri točki 10. dnevnega reda, ko je poslanec Hren v imenu upravnega odseka poročal o prošnji 15 občin zatiškega okraja, da naj c. k. okrajna sodnija ostane v Zatičini v nasprotji s prošnjo Višnjjanov, ki hočejo, da se sodnija premesti v Višnjo goro. Vkljub ugovoru poslanca Sveteca se je svoj čas Višnjjegorska prošnja vsled zagovora ravno tega poročevalca Hrena vladi oddala z gorkim priporočilom, potem, ko jo je poslanec Šuklje kot izvoljenec Višnjjanov posebno ognjeno zagovarjal.

Včeraj pa je g. poročevalec tudi nasprotno prošnjo družih občin predlagal odstopiti vladi v dobrohotno uvažanje. Poslanec Klun kazal je, v kakovo nasprotje se stavi deželni zbor, ker se ni oziral na ugovore g. Sveteca tako, da skoraj v enem dušku vladi priporoča črno in belo. Poslanec Šuklje se je zopet oglasil in je hotel popravljati ta, drugi predlog upravnega odseka, toda vkljub podpore Dežmanovih pristašev njegova ni obveljala, ampak bil je sprejet predlog odsekov.

Danes prične se razprava o statutu ljubljanskega mesta po sledečem dnevnem redu:

1. Branje zapisnika o XVI. deželno-zborni seji dne 19. januarja 1886.

2. Naznanilo deželno-zbornega predsedstva.

3. Priloga 78. — Upravnega odseka poročilo o občinskem redu in občinskem volilnem redu za glavno mesto ljubljansko (k prilogi 24.).

4. Ustno poročilo upravnega odseka o §. 1. marg. št. 8., 13., 14., 16. letnega poročila.

5. Priloga 79. — Finančnega odseka poročilo o prodaji deželnega poslopja „igrišče“.

6. Ustno poročilo gospodarskega odseka o peticiji Kranjskega obrtnega društva gledé obrtnega delovanja v prisilni delalnici.

7. Priloga 81. — Poročilo finančnega odseka gledé branivnih stavb pri Trobiškem potoku poleg Radeč (k prilogi 27.).

8. Ustno poročilo posebnega odseka za vladno predlogo;

a) postavnega načrta o razdelitvi skupnih zemljišč in o uravnavanju zadevnih pravic gledé skupnega užitka in oskrbovanja;

b) postavnega načrta o sestavi deželne komisije gledé zlaganja gozdov in o arondiranju gozdnih mej (k prilogi 38.).

9. Priloga 83. — Poročilo finančnega odseka o povešanju letnega doneska za stanovitno nastanovanje vojakov v Ljubljani (k prilogi 39.).

10. Ustno poročilo upravnega odseka o zakonskem načrtu, po katerem se dovoljuje mestni občini prevzeti poroštvo za novo mestno hranilnico (k pril. 54.).

11. Ustno poročilo gospodarskega odseka o dovoljenju podpore, da se deloma preloži in popravi cesta

med Mokronogom in Dolenjem Laknecem v mokronoškem okraji (k prilogi 61.).

— **Kmetijsko potovalno predavanje** ima tajnik c. k. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v nedeljo 24. t. m. popoldne po službi božji v Boštanji na Dolenjskem.

— **Pri gospodu deželnu predniku baronu Winklerju** povabljeni so bili sinoči vsi deželni poslanci in s razun nekaterih zadržanih došli. Pri obedu napil je prvi gospod deželni predsednik baron Winkler zahvalujoč se došlim poslancem — deželnu zboru, potem pa gospod deželni glavar grof Thurn gospodu deželnu predniku in tudi navzoči njegovi gospej soprogi. Ob 8. uri pričeta večernica trajala je do blizu 12. ure in so bili deželni poslanci (druzi gostov ni bilo vabljenih) enkrat vsi združeni brez razločka strank — veseli in živahno razgovarjaje se šoglasi v hvali o ljubeznivosti gospoda kučigazde in častite njegove soproge.

— **Deželni zbor kranjski**, ki ima še rešiti mnogo, jako važnih predmetov, sklenil bo, kakor vse kaže, svoje zborovanje prihodnjo soboto dne 23. t. m. — po dolgem, in kakor upamo, za deželo blagoslovenem delovanju.

— **Imenovanje.** Za nadsodniškega svetovalca v Ljubljani imenovan je državni pravnik Grdešič z Novega mesta, svetovalec Ledenic imenovan je za nadsodniškega svetovalca v Gradec, nadsodniški svetovalec Leitmajer pa je imenovan za nadpravnika v Gradcu na mesto grofa Gleispacha.

— **Vreme.** Od včeraj opoldne gre neprenehoma sneg in ga je čez noč padlo do blizu kolena. To je vsaj lepa — bela zima. Sadjerejci, ne pozabite pridno otresati sadnega drevja!

— **Grozovit umor.** Nek Janez Kralj s Trzina rojen, še ne 40 let star, oženil se je pred nekoliko leti z nekoliko starejo z Mengiša rojeno Uršulo Skrbec, vdovo Taškarjevo, hčerjo starišev, ki so v Kozarjah pri Dobrovi, pred mostom (pri Skrbcu) imeli svojo hišo in gostilno. Ko je prvi mož Taškar zapodil svojo od nekdanj malopridno ženo, ki je rodila baje 11 raznovrstnih otrok in je raznovrstno poskusila, prišla je k svojim starišem v Kozarje in po smrti njenega moža in kasneje tudi očeta poročila se je z Janezom Kraljem in je skupno z njim krčmarila v Kozarjah. Njena mati je še živela pri nji in šla je govorica, da sta ji hči in zet skrivej iz hranilnice vzela ves njen denar in potem je mati kmalu — po kratki bolezni umrla, zapustivša hčerinih otrokoma iz prvega zakona krog 1000 gold., ki so se vknjižili na hišo. Kmalu potem umrl je nagloma pastir Kraljev in obče se je govorilo, da je bil zavdan s fosforom od vžigalnic, pa došla sodnijska komisija ni potrdila splošne govorice. Enako se je kmalu potem čulo, da je nečloveška mati dala svoji hčeri v prvega zakona Ivanki Taškar enako ostrupen štrukelj, ker je pa ta imel neprijeten duh, kazala ga je na polji domači delavki Špeli Ješprenovčevi z Kozarij. Vsled njenega svarila vrgla je ostrupljeno jed stran in je od onega časa ostala nezaupna proti svoji materi in očmu. Slaba gospodarja morala sta prodati svojo hišo v Kozarjah in sta najela drugo gostilno najprej v Ljubljani v Rožnih ulicah, kasneje v Tomišlju. Večkrat pa je počil glas, da sta zakonca Kralj tudi kasneje skušala ostrupiti hčer oziroma pastirko Ivanko. Dne 15. t. m. pa so našli sedaj 17letno Ivanko Taškar umorjeno poleg železnice med Ljubljano in Zalogom in neposredni morilec njen je, kakor vse kaže, njen lasten oče Janez Kralj, ki ji je z dolgim železom razbil glavo. Kralj in njegova žena

Ursula sta dejana v zapor — in to pot ne bodeta ušla roki pravice.

— **Tedensko poročilo krajevske podružnice „Narodnega Doma“ v Ljubljani.** Kakor nam poročajo naši poverjeniki, pristopili so k naši podružnici z mesečnimi doneski tudi nekateri naši politični nasprotniki in pravi Nemci. Ne vemo, kaj jih je napotilo do te požrtvovalnosti, ali osobne razmere ali prepričanja, da si sè zidanjem „Narodnega Doma“ v Ljubljani postavlja slovenski narod tisti ponosni spomenik, ki bode leta in leta pripovedoval tudi tujcem, da si je mali slovenski narod v občni kulturni zgodovini izbral sicer malo prostora; a tega nališpal z drobnimi in dragocennimi biseri. In hvaležni smo jim za te darove. Imamo pa tudi v obližji rojake, kateri so nam zvesti prijatelji in znanci; a kadar poprosiš tacega Slovenca za mal donesek, pogleda te on melankolno v obraz, kakor bi ti dejal: „Prijatelj, velike so tvoje zmote!“ — Res, siromašen je naš narod slovenski in on ostane tak in ti poslednji naši narodnjaki, ako ne mislijo skoraj popustiti svojih — dobrih nazorov, naj ostanejo vsaj prijatelji nam in naši podružnici. Upamo! —

Število razprodanih knjižic je narastlo na 43, tedaj za dve knjižici. Dobili smo ju pod št. 32 in 350 (poverjenika gg. J. O. in G. M.) obe iz Ljubljane. Lepo hvala njima, kakor tudi onim, ki so nam poslali nekaj manjših svot, nabranih na krajevske knjižice.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Državni zbor sklican na prihodnji četrtek dne 23. t. m., izvolil bo, kakor se čuje, svoje predsedništvo tudi za stalno v tej dobi dosedajnega predsednika dr. Smolka, prvega podpredsednika grofa R. Clam-Martinitica in pa levičarja vit. Chlumeckyja. — Glavni nalog, ki ga bo rešiti državnemu zboru, bo v prvi vrsti proračun za tekoče leto, potem pa se pričnejo poravnave z Ogersko, kar bo dalo mnogo in težkega dela.

Iz Prage. — V pondeljek pričela se je v Českem deželnu zboru razprava o jezikovnih oziroma narodno-pravnih predlogih Plenerja in Trojana. Poročevalce večine je Faček poročevalec manjšine Plener.

Popoldne pretrgalo se je zborovanje — in razprava nadaljevala zvečer. Kakor je videti tudi Češki deželni zbor sklone zborovanje v soboto.

Iz Trsta. — Iredentovci se zopet pri medeni skledi — ker tudi v tretjem razredu, kjer šteje domoljubna stranka blizu polovico glasov, prodrli so pri volitvi za mestni oziroma deželni zbor vsi njeni pristasi. V tržaški mestni hiši nadaljevalo se bode tedaj še dalje dosedanje lahonsko gospodarstvo v blagor — laškega Trsta. — Radovedni smo kedaj bo že vender merodajnim krogom preveč nesrečnega in pogubnega nam Pretisovanja!

V koroškem deželnu zboru potegnil se je rodoljub prof. Andr. Einspieler za to, da se slovenskim občinam doloži slovenski deželni zakonik in tudi sklepi deželnega odbora v slovenščini. Dr. Luggin je trdil temu nasproti da tega vsega treba ni (Nemcem gotovo ne!) — gledé zakonika pa je prosnikom na voljo dano obrniti se do deželne vlade. — Uboga Koroška!

Solnograški deželni zbor bil je včeraj sklenjen, Tirolski, Gornjeavstrijski, Gališki, Češki in Kranjski še zborujejo.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.
gospod umoril Kralja troje lastnih otrok.